

LATVIJAS REPUBLIKAS FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS PADOME

Reģ.nr. 90010248231; Smilšu ielā 1-512, Rīgā, LV-1919
tālrunis: (+371) 29178183; e-pasts: info@fdp.gov.lv; mājaslapa: http://fdp.gov.lv

Padomes sēdes protokols Nr. 3 (64)

Rīgā

2023.gada 31.martā.

Sanāksmi vada:

Fiskālās disciplīnas padomes priekšsēdētāja I.Šteinbuka

Piedalās:

Fiskālās disciplīnas padomes priekšsēdētāja vietnieks	M.Āboliņš
Fiskālās disciplīnas padomes locekle	A.Jakobsons
Fiskālās disciplīnas padomes loceklis	U.Kāsiks
Fiskālās disciplīnas padomes loceklis	I.Golsts
<i>Sekretariāts –</i>	
Fiskālās disciplīnas padomes sekretārs	N.Malnačs
Fiskālās disciplīnas padomes makroekonomikas eksperts	V.Zaremba
Fiskālās disciplīnas padomes juriste-lietvede	I.Jansone

Sanāksmi protokolē:

Fiskālās disciplīnas padomes juriste-lietvede

I.Jansone

2023.gada 31.martā sanākums sākas plkst.15:00

Sanāksmes atklāšana – I.Šteinbuka

Fiskālās disciplīnas padomes (turpmāk – Padome) priekšsēdētāja I.Šteinbuka atklāj sanāksmi un izklāsta sēdes dalībniekiem, ka Fiskālā disciplīnas padome no Finanšu ministrijas ir saņēmusi visu nepieciešamo dokumentu paketi, kas kalpo par pamatu, lai Padome sagatavotu Fiskālās disciplīnas uzraudzības starpziņojumu (viedokli) par Latvijas stabilitātes programmu 2023.-2026.gadiem.

1. Fiskālās disciplīnas uzraudzības starpziņojums (viedoklis) par Latvijas stabilitātes programmu 2023.-2026.gadam

I.Šteinbuka uzsver, ka Padomei Stabilitātes programma 2023./2026.gadiem tiek vērtēta augstas nenoteiktības laikā, kad ekonomikas attīstība un fiskālā politika gan Eiropas Savienībā, gan Latvijā ir atkarīga no kara gaitas Ukrainā un globālas ģeopolitiskās situācijas. Stabilitātes programmas fiskālie rādītāji izriet no š.g. 10. februārī Padomes sēdē apstiprinātajām makroekonomiskajām prognozēm. Tomēr prognozes ir indikatīvas un var novirzīties no prognozētajām vērtībām. Klātesošie sapulces dalībnieki uzsāk diskusiju par galvenajiem uzsvāriem uzraudzības ziņojumam par Latvijas Stabilitātes programmu 2023.-2026.gadam.

Diskusijas rezultātā, Padome secina, ka šis un, visticamāk, arī tuvākie gadi būs lielas ekonomiskās, politiskās un fiskālās nenoteiktības laiki gan Krievijas agresijas dēļ, gan energoresursu cenu, gan neskaidras ģeopolitiskās situācijas dēļ. Ja runā par lokālajiem izaicinājumiem, tad ziņojumā ir jānorāda uz riskiem, kas traucē un samazina tautsaimniecības izaugsmes tempus, no tiem galvenie ir inflācijas iesakņošanās, darba samaksas un produktivitātes plaisas paplašināšanās, investīciju trūkums un ierobežotā uzņēmumu kreditēšana, eksporta bremsēšanās, ierobežotā kapacitāte apgūt intensīvu ES fondu finansējumu, būvniecības nozares pārkaršanas risks saistībā ar darba spēka resursu potenciālo

nepietiekamību. Jāieziņē arī inflācijas/algu spirāles attīstības risks, kā arī iedzīvotāju novecošanās un sliktais veselības stāvoklis, kas fiskālie riski ilgtermiņā.

M.Āboliņš atziņē, ka, protams, bez lokālajiem riskiem arī globālie riski turpina ietekmēt Latviju. Pasaulē pieaug finanšu sektora riski, kas saistīti ar ļoti straujo procentu likmju kāpumu šajā periodā, kas nesēn izraisīja turbulenci finanšu tirgos, kā arī nedrīkst aizmirst par demogrāfisko situāciju un klimata riskiem. Tas viss var ietekmēt globālo finanšu stāvokli un fiskālo ilgtermiņu.

I.Golsts iesaka ziņojumā ietvert arī jautājumu par tarifiem nākošajai apkures sezonai. Jāvērš uzmanība, ka nedrīkst pieļaut situāciju, ka bez valsts atbalsta komponentes, gala patērētājam siltumenerģijas tarifi būtiski pieaug. Pašreizējās cenas, energoresursu tirgū, ļauj saglabāt gala patērētājiem tādus pašus tarifus kā šajā apkures sezonā, bet jau bez atbalsta komponentes.

Tā kā valdība ir sākusi darbu pie nodokļu reformas un Finanšu ministrs ir deklarējis reformas mērķi - palielināt budžeta ieņēmumus, Padomes locekļi, diskutējot secina, ka starptautiski pētījumi salīdzinoši augstu novērtē Latvijas nodokļu sistēmu, nodokļu sistēmas stabilitāte un nemainība ir vērtības pašas par sevi, it sevišķi augstas nenoteiktības laikos. Līdz ar to jebkurš nodokļu ieņēmumu samazinājums būtu kompensējams ar citiem nodokļu ieņēmumiem. Nenoteiktības apstākļos, kā tas ir šobrīd, nodokļu reforma var izraisīt neprognozējamās negatīvas fiskālās un ekonomiskās konsekvences. Tādēļ, pirms plānotajām nodokļu izmaiņām būtu nepieciešams vispusīgi novērtēt reformas īsterniņa un ilgtermiņa ekonomiskās, fiskālās un sociālās ietekmes, vienlaicīgi norādot, ka nepieciešams pastiprināt pasākumus arī ēnu ekonomikas samazināšanai.

U.Kāsiks norāda, ka mēs esam Fiskālās disciplīnas padome un mums jāpievērš uzmanību vairāk uz nodokļu reformas fiskāliem aspektiem, nevis makroekonomikas aspektiem. Mums nebūtu jāspriež par konkrētiem nodokļu veidiem, kurus mainīt, bet vispārējais koncepts būtu tāda nodokļu sistēma, kas veicina kopējo pieprasījumu.

M.Āboliņš piekrīt U.Kāsīkam, ka nodokļi, kas aktivizētu kopējo pieprasījumu kopumā ir vēlami, bet mums nav jāizsakās par konkrēta nodokļu veida reformēšanu, tostarp sociālā nodokļa, jo pašlaik nav pietiekamu datu, kā tas ietekmēs ekonomiku ilgtermiņā.

I.Šteinbuka piekrīt, ka nodokļu reforma būtu nepieciešama, tomēr pašreizējās nenoteiktības laikā, tai ir grūti paredzamas sekas. Pieprasījuma veicināšana ar nodokļu instrumentiem šajā laikā tikai turpinātu uzturēt augsto inflāciju.

Apkopojot komentārus un priekšlikumus un pamatojoties uz augstāk minēto, kā arī to, ka Fiskālās disciplīnas uzraudzības starpziņojumā (viedoklī) par Latvijas stabilitātes programmu 2023./26. tiks apkopoti un iekļauti Padomes locekļu izteiktie priekšlikumi un komentāri, Padome **n o l e m j**:

1.1. Pieņemt zināšanai informāciju par Fiskālās disciplīnas uzraudzības starpziņojuma (viedokļa) par Latvijas stabilitātes programmu 2023.-2026.gadam satura priekšlikumiem, komentāriem un ietvert tos ziņojuma gala redakcijā, kā arī pilnvarot Padomes priekšsēdētāju I.Šteinbuku kopā ar Fiskālās disciplīnas padomes sekretariāta darbiniekiem pabeigt darbu pie uzraudzības starpziņojuma (viedokļa) gala redakcijas sagatavošanas un iesniegšanas Ministru kabinetam, Saeimas Eiropas lietu komisijai, Saeimas Budžeta un finanšu (nodokļa) komisijai un Finanšu ministrijai 2023.gada 03.aprīlī.

I.Šteinbuka – par;
I.Golsts – par;
A.Jakobsons – par;
M.Āboliņš – par;
U.Kāsiks – par.

2023.gada 31.marta sanāksmi slēdz plkst. 17:00.

Padomes priekšsēdētāja

I.Šteinbuka

Sēdes sekretāre

I.Jansone

Padomes sekretāra vīza:

N.Malnačs

I.Jansone

6708 3653; inga.jansone@fdp.gov.lv